

ע"פ 62600/11/15 - מדינת ישראל נגד עבד אגבאריה,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"א 52980-12-15 אגבאריה נ' הועדה המחוזית לתכנון ובנייה - צפון חיפה
עפ"א 62660-11-15 אגבאריה נ' הועדה המחוזית לתכנון ובנייה - צפון חיפה
עפ"א 62600-11-15 מדינת ישראל נ' אגבאריה
תיק חיצוני: 35631-02-10 שלום חיפה + תיק חיצוני 2682-03 שלום חדרה
בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

מדינת ישראל ע"י הועדה המחוזית לתכנון ובנייה חיפה	המערערת בעפ"א 62600-11-15 המשיבה בעפ"א 62660-11-15 + 52980-12-15 נגד המשיב בעפ"א 62600-11-15 המערער בעפ"א 62660-11-15 + 52980-12-15
עבד אגבאריה, ע"י ב"כ עו"ד מחמוד מחאג'נה	

פסק דין

בפני שלושה ערעורים שהדין בהם אוחד והנוגעים כולם למבנה המשמש למגורים ואשר נבנה ללא היתר על קרקע חקלאית הידועה כחלקה מס' 9, גוש 20315 והמצויה סמוך לאום אל פחם (להלן: "**המבנה**"). שני ערעורים הוגשו על ידי מר עבד אגבאריה (להלן לצורך הנוחות: "**אגבאריה**") וערעור אחד הוגש על ידי הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה - צפון חיפה (להלן: "**הוועדה המחוזית**").

הן אגבאריה והן הוועדה המחוזית הגישו ערעור על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כבוד השופט ערן קוטון) מיום 18.11.15, שניתנה בתו"ח 35613-02-10 (להלן: "**בית משפט קמא**") במסגרתה הורה כי צו ההריסה של המבנה יבוצע עד ליום 29.11.15 ודחה בקשת הוועדה המחוזית להאריך ביצוע צו ההריסה בשלושה חודשים נוספים (להלן: "**ההחלטה**") וזאת מכח סעי' 207 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן: "**חוק התכנון והבנייה**") - עפ"א 52980-12-15 ועפ"א 62600-11-15.

ערעור נוסף שהגיש אגבאריה הוא על החלטת בית המשפט השלום בחדרה (כבוד השופט אהוד קפלן) שניתנה ביום 20.9.15 בתיק 2682-03, במסגרתה נדחתה בקשתו למתן הנחיות והבהרת פסק הדין שניתן ביום 26.3.07 ונקבע כי גזר הדין, שניתן לפני כעשור שנים (26.3.2007) על ידי כבוד השופט מסארווה ברור כשמש והוא מצווה להרוס את המבנה כולו, כפי מצבו בעת ההריסה, ולא רק בניה בשטח של 300 מ"ר.

במסגרת אותו ערעור, ערער אגבאריה גם על החלטת בית המשפט השלום בחיפה (כבוד השופט ערן קוטון) שניתנה

ביום 6.10.15 ואשר דחתה בקשת אגבאריה למתן הנחיות, תוך הפניה להחלטת בית המשפט השלום בחדרה (עפ"א 62660-11-15).

רקע

עניינם של הצדדים בתיק זה נדון רבות במספר רב של החלטות בשלל הערכאות. אין בכונתי לפרט את מלוא השתלשלות העניינים ואציין רק בתמצית כך:

1. ביום 18.9.2003 ניתן ע"י בית המשפט השלום בחדרה כנגד אגבאריה, צו הפסקה שיפוטי וצו מניעת פעולות מכח חוק התכנון והבניה. כתב אישום הוגש כנגדו ביום 7.12.2003 בגין בנייה ללא היתר וגזר הדין ניתן לאחר הליך ממושך, לרבות ערעור, **ביום 26.3.2007**, במסגרתו הוטל צו המורה על התאמת המבנה לתוכניות ולהיתרים, לרבות בדרך של הריסה וזאת תוך 18 חודשים ובמידה ולא יעשה זאת, תהא הוועדה המחוזית רשאית להרוס את המבנה תוך 3 חודשים (להלן: "**צו ההריסה**").
 2. צו ההריסה לא בוצע וכנגד אגבאריה הוגש, לבית המשפט השלום בחיפה, כתב אישום בגין אי קיום צו (תו"ח 35631-02-10). גזר הדין ניתן ביום 14.10.2010 במסגרתו נקבע כי על אגבאריה לבצע את הצו עד ליום 1.5.11 ואם לא יעשה כן, תהא הוועדה המחוזית רשאית לבצע את הצו, על חשבוננו וזאת, ללא מגבלת זמן.
 3. אגבאריה הגיש מספר בקשות להארכת מועד ביצוע הצו, מכח סע' 207 לחוק התכנון והבניה, בנימוק העיקרי לקיומו של אופק תכנוני. בקשותיו נדחו וכך גם ערעורים ובקשות רשות ערעור שהגיש. גם עתירה מנהלית שהגיש שלא לבצע את הצו, נדחתה אם כי בפועל, ביצוע הצו הוארך במסגרת החלטות שניתנו מעת לעת לתקופות קצרות.
 4. בהחלטה **מיום 12.8.2013** במסגרת ערעור שהוגש על אחת ההחלטות הדוחה את בקשת אגבאריה להארכת המועד, ערעור שנדחה, נקבע כי הוועדה תהא רשאית לבצע את הצו, על חשבון אגבאריה **וזאת תוך 60 יום, היינו, עד ליום 12.10.2013**. (עפ"א (מחוזי חיפה) 50257-06-13).
 5. הוועדה המחוזית לא ביצעה את הצו עד ליום זה. בקשה ראשונה להארכת מועד לביצוע הצו עד ליום 1.1.2014, הוגשה ביום 1.10.2013 והתקבלה. לאחר מכן הוגשו 3 בקשות נוספות, כל פעם בנימוק אחר, הבקשות התקבלו, הערעורים על החלטות אלו נדחו ובבקשת רשות הערעור האחרונה, ברע"פ 4086/15 (20.7.15), נקבע כי הצו יבוצע עד ליום 18.10.15. מועד זה הוארך אף הוא, זאת במסגרת החלטת בית משפט השלום בחדרה, לפיה ביצוע הצו יעוכב למשך הזמן בו מנוהלים ההליכים בבקשת אגבאריה למתן הנחיות לביצוע הצו. כך למעשה, ביצוע הצו נדחה ליום 11.11.15.
- ההחלטה נשוא עפ"א 52980-12-15 ועפ"א 62600-11-15, הינה החלטה בבקשתה החמישית של הוועדה המחוזית להארכת מועד בשלושה חודשים נוספים, היינו עד ליום 11.2.2016. עפ"א 62660-11-15, הינו,

כאמור, ערעורו של אגבאריה כנגד שתי החלטות הדוחות את בקשותיו למתן הנחיות לביצוע צו ההריסה, כאשר בבסיסם הטענה כי הצו מופנה כלפי מבנה בשטח של כ- 300 מ"ר ואילו המבנה הקיים כיום, הינו בשטח של 600 מ"ר, תוספת שלא נבנתה לטענתו על ידו.

עפ"א 52980-12-15 ועפ"א 62600-11-15

החלטת בית המשפט השלום בחיפה מיום 18.11.15

6. הוועדה המחוזית ביססה את בקשתה החמישית להארכת המועד על המצב הבטחוני השורר במדינה ועל הערכת משטרת ישראל, כי לא תוכל לסייע בידה בביצוע צו ההריסה בעת הזו. לאחר ששקל טענות הצדדים קבע בית משפט קמא:

16. אי ביצוע צו ההריסה במשך זמן כה רב כמוהו כמעט כהצהרה לפיה המאשימה אינה מסוגלת כלל לבצעו. הימים עוברים, השנים חולפות, אך המבנה על תילו ניצב, לאחר שנבנה שלא כדין, תוך שהשימוש נעשה בו שלא כדין, על קרקע חקלאית, בניגוד לתוכנית, ולמרות שניתנו בגינו צווי הריסה וצווי איסור שימוש. המסר אשר עלול להיות מועבר לציבור ממחדלה של המאשימה הוא כי כדאי לכאורה להפר את החוק ולבנות ללא היתר, שכן גם לאחר שנים רבות מאוד המאשימה לא תוכל להרוס את המבנה. בית המשפט אינו יכול ואינו צריך להשלים עם מצב כמו זה שהוצג לעיל.

...

18. ראוי לציין כי בבקשות השונות שהגישה המאשימה להורות על הארכת המועד לביצוע ההריסה על ידה נמסרו נימוקים דומים במהותם לנימוקיה בבקשה הנוכחית. די להפנות אל דבריו של נציג משטרת ישראל שהעיד בבית המשפט ביום 13.3.14. דבריו והמצב אותו תיאר דומים לדברים עליהם הצהיר סגן מפקד מחוז חוף. אך אזכיר שעברו מיום עדותו של נציג המשטרה למעלה משמונה-עשר חודשים.

...

19. ללמדך כי צוק העיתים כפי הנראה ילווה את המדינה והציבור החי בה עוד זמן רב. קשה לשער שהמצב הביטחוני, הכלכלי, החברתי והסביבתי יהיה שונה באופן מהותי בעוד שלושה חודשים. הדברים נאמרים בכאב רב, אך דומה כי לא ניתן לעצום עיניים מול מציאות אשר ספק אם יש לה אח ורע. משאלו פני הדברים, שלטון החוק מזדקר ברורות כערך עליון אשר עליו יש להגן הגנה ממשית. ביצוע הדין והוראות בתי המשפט מהווה נדבך חשוב מאין כמוהו בהגנה זו.

7. לאחר שהביא את החלטות הערכאות השונות שדנו בעניין זה והמורות על ארכות אחרונות מלבד בקיומם של נסיבות חריגות ויוצאות דופן, קבע ביהמ"ש קמא:

"לא הוברר והוסבר בגדרי הבקשה הנוכחית מדוע לא בוצעה ההריסה בסמוך להחלטתו הנ"ל של בית המשפט העליון.
נכון וראוי היה כי המאשימה תיערך בהתאם לאותה החלטה ותבצע את ההריסה כבר בחודש יולי 2015, ולמצער בחודש אוגוסט אשר עקב אותו.
21. בשקלול כלל הנתונים, סבורני כי לא ניתן יותר להשלים עם הפרת חוק כה בוטה המשתרעת על פני שנים רבות מחד גיסא. מאידך גיסא קשה לקבל את הפגיעה בשלטון החוק שנגרמה ונגרמת עקב מחדלה של המאשימה.
משאלו פני הדברים איני מוצא להאריך את המועד לביצוע ההריסה מעבר למועד הראשוני שנקבע לביצועה ביום הגשת הבקשה, היינו עד ליום 29.11.15.
22. למען הסר ספק, אין בכל האמור לעיל כדי לקבל את טענות הנאשם.
בנוסף, בהעדר בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה מטעמו, אין מקום לדון בסוגיה התכנונית שקיבלה התייחסות אך לאחרונה בהחלטתו של בית המשפט העליון.
על הנאשם אף לדעת ולהפנים כי צווי בית המשפט מופנים אליו באופן אישי.
יש להבהיר כי העובדה שהמאשימה לא תוכל לבצע את ההריסה לאחר המועד האמור לעיל אינה פוטרת אותו מביצוע הצווים."

כאמור על החלטה זו הוגש ערעור מטעם הוועדה המחוזית וכן מטעם אגבאריה.

טענות הצדדים

הצדדים הרחיבו בטיעוניהם ולהלן אביא את עיקר טענותיהם:

8. **הוועדה המחוזית** טוענת בערעורה, כי אף אם ראויה היא לביקורת שהוטחה בה ע"י בית משפט קמא בשל אי ביצוע הצו, עדיין, באספקלריה הרחבה דומה, שהתוצאה האופרטיבית אליה הגיע בית משפט קמא אינה מידתית, שכן משמעותה הינה מיתת נשיקה של צו ההריסה וירידה לטמיון של עבודה רבה של גורמי האכיפה והתביעה וזמן שיפוטי יקר, כאשר הנהנה היחיד הינו המשיב, בבחינת יצא חוטא נשכר.

לטענתה, בית משפט קמא יכל להאריך את המועד לתקופה קצרה יותר ובנסיבות מקרה זה, נוכח מציאות החיים הבלתי צפויה במדינת ישראל ולאור בזבוז זמן שיפוטי יקר לצורך ארכות חוזרות של מועד ביצוע הצו, ראוי להורות על ביטול "חלון הזמן" שנקבע כל פעם מחדש לביצוע הצו, כאשר מדובר בצו שיפוטי שניתן במסגרת גזר דין ואין כל הכרח או חובה לתחום את ביצועו בזמן מוגבל. אין לקבל מצב בו הצו יעמוד כאבן שאין לה הופכין ושלא יבוצע בשל הקושי של המשטרה לגייס את כוחותיה לצורך ביצועו. אכן, המצב הבטחוני החריג, אינו חריג במדינת ישראל אך אין להתעלם מהמתרחש ומאי יכולת המשטרה לסייע בביצוע הצו, על אף רצונו וכוונתו של פרקליט המדינה לבצעו.

הוועדה המחוזית טוענת, כי עבירות בענייני תכנון ובנייה פשו במקומותינו כאש בשדה קוצים והפכו ל"מכת

מדינה", כאשר חומרתן לא רק בפגיעה ביכולת לתכנן את שימושי הקרקע, אלא גם בהיותן עבירות נראות לעין וככאלה, פוגעות בשלטון החוק ויוצרות תחושה של לית דין ולית דין. חומרת העבירות מתחדדת נוכח זלזול המובהק של אגבאריה בשלטון החוק ובהחלטות בתי המשפט בענייניו, החלטות אשר ציינו פעם אחר פעם את עזות המצח של אגבאריה, אשר ממשיך להתגורר במבנה שנבנה ללא היתר על קרקע חקלאית

באשר לערעורו של אגבאריה כנגד החלטה זו במסגרתה האריך בית משפט קמא את המועד לביצוע הצו מיום 18.11.15 ועד ליום 29.11.15, הרי שמדובר בערעור תיאורטי, שכן מועדים אלו חלפו זה מכבר והצו לא בוצע בהם. באשר לטענות לגבי מצבו התכנוני של המבנה, אין בהם אלא מקצה שיפורים לטיעוני המערערת בהליכים השונים התלויים ועומדים ואין מקום לדון בהם.

9. **אגבאריה** טוען, הן בערעור שהגיש והן בתגובה לערעור הוועדה, כי עסקין בבקשה חמישית במספר של הוועדה המחוזית וכי החלטות בתי משפט השלום להאריך את המועד, הינן התערבות פסולה ושגויה, המשנות את הכרעת בית המשפט המחוזי, אשר הפכה את הצו מצו ללא מגבלת זמן, לצו מוגבל בזמן לתקופה של 60 יום.

עוד טוען אגבאריה, כי הבקשה להארכת המועד של הוועדה המחוזית, אינה עומדת בהוראות סדר הדין הקבועות בתקנות התכנון והבנייה (סדרי דין בבקשה לפי סעי' 207 לחוק), תשס"ט-2008 (להלן: "**התקנות**"). הבקשה הוגשה 3 ימים לפני המועד לביצוע הצו, כאשר בהתאם לתקנה 2(א) יש להגישה 21 ימים לפני מועד הביצוע ובנוסף, לא צורפו לה מסמכים להוכחת העובדות הנטענות ולא צורפה תגובת המשיב. אומנם, תקנה 6 מאפשרת לדון בבקשה שלא מתקיימים בה הוראות התקנות, אך זאת מנימוקים מיוחדים שיירשמו ואילו בהחלטת בית משפט קמא, אין כל נימוק מיוחד ומשכנע, המצדיק דיון בבקשה.

אגבאריה מוסיף, כי בית משפט קמא נתן בהחלטתו הראשונית בבקשה, ארכה של 11 יום לביצוע הצו וזאת עוד בטרם התקבלה תגובתו. הוועדה המחוזית לא נתנה כל הסבר מדוע לא ניצלה את תקופת ההארכה שניתנה לה וחזרה על אותן טענות שעלו בפני בית משפט קמא.

אגבאריה מפנה עוד להחלטות קודמות של בתי המשפט אשר קבעו כי רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן, תינתן ארכה נוספת וטוען, כי הוועדה המחוזית מנמקת את בקשתה להארכת מועד במצב הביטחוני השורר כיום במדינה ולא הסבירה ולו במילה, מה מנע ממנה לבצע את הצו משך 11 החודשים הקודמים, מאז מתן ההחלטה הרביעית אשר האריכה את המועד החל מיום 31.12.14. הטענה כי המשטרה נדרשת להקצות כח גדול במיוחד אינה טענה חדשה ואינה מהווה נסיבה חריגה המצדיקה ארכה נוספת.

לבסוף טוען אגבאריה כי מצבה התכנוני של העיר אום אל פחם מעיד על פתרון קרוב עד מאוד להסדרת כל בתי המגורים בעיר וזאת במסגרת תוכנית המתאר הכוללת לעיר והיוזמה המקודמת ע"י משרד הפנים החל משנת 2002. בשכונת אלדאליה בה נמצא ביתו, קיימים בתים רבים שנבנו ללא היתר ופרקליטות המדינה לא

טרחת לעשות פעולות כנגד שאר הבתים. אי ביצוע הצווים בעיר נובע ממצב תכנוני זה וכן מהסתירה בין עמדת פרקליטות המדינה שהינה היחידה המעוניינת בביצוע הצו, לבין גופים ממשלתיים נוספים כגון הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה חיפה, הוועדה המקומית לתכנון ובנייה עירון, הוועדה הארצית לתכנון ובנייה, עיריית אום אל פחם ומשטרת ישראל.

לטענת אגבאריה יש לדחות את ערעור הוועדה המחוזית ולקבל את ערעורו.

דין והכרעה

10. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, בכתב ובעל פה, עיינתי בהחלטות ביהמ"ש קמא נשוא הערעורים המצוטטת בחלקה לעיל וכן בכל הבקשות, ההחלטות והמסמכים המצויים בתיק, הגעתי למסקנה כי דין ערעור הוועדה המחוזית להתקבל ודין ערעור אגבאריה - להידחות.

11. אפתח בכך, כי צדק בית משפט קמא עת ביקר את התנהלות הועדה ואת הימנעותה לבצע את צו הריסה שנים כה רבות, יהא הנימוק אשר יהא. לא נוכל להסכין למצב זה, במיוחד ע"י מי שמופקד על שמירת שלטון החוק. אך על אף שאין להלום את התנהלות הועדה, הפוגעת באינטרס ציבורי חשוב שדיני התכנון והבניה נועדו לקדמם ואף נפגע אינטרס השמירה על שלטון החוק, כפי שקבע ונימק היטב בית משפט קמא, מצאתי כי לא אוכל להשלים עם התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא שמשמעותה אין גזר הדין כנגד מי שפעל ופועל בניגוד לחוק ולהחלטות שיפוטיות שניתנו נגדו ובעניינו.

כאמור, צו הפסקה שיפוטי וצו למניעת פעולות ביחס למבנה ניתן לפני למעלה מ- 12 שנה כבר ביום **18.9.2003** בבית המשפט השלום בחדרה, גזר הדין ניתן ביום **26.3.2007**. מאז ועד ליום זה לא פעל אגבאריה לביצוע הצו וגם הרשעה נוספת בגין אי קיום הצו, כמו גם דחיית כל בקשותיו לעיכוב ביצוע הצו - לא הועילו. לא רק זו, אגבאריה עושה כל העולה בידו בכדי להביא למצב שבו הוועדה לא תוכל לקיים את הצו על מנת שימשיך בביצוע עבירה של שימוש לא חוקי וללא היתר, ללא מגבלת זמן ועד אשר יינתן, אם בכלל, היתר למבנה. אין צורך להכביר מילים באשר להפרה הבוטה ועזות המצח שבהתנהלות המתמשכת של אגבאריה, בהתעלמות מהחלטות שיפוטיות ברורות ונוקבות שניתנו בעניינו.

12. לא אחת נקבע כי הפרת דיני התכנון והבנייה הינה רעה חולה בממדים מדאיגים ומהווה היא מכת מדינה של ממש (ראה למשל: ע"פ 563/14 יניב נ' עיריית תל-אביב (2.2.14)); רע"פ 4169/12 דן מחזור בע"מ נ' מדינת ישראל (8.7.13)). בבקשות להארכת מועד מכח סע' 207 לחוק התכנון והבנייה, המוגשות ככלל על ידי נאשמים, יש לבצע "איזון שעה" בין האינטרסים המתנגשים - הצורך לבצע צווים ולקיים את החוק אל מול צרכיו האישיים של הפרט, כאשר נקבע לא אחת כי הארכת המועד תותר רק במקרים חריגים ויוצאי דופן, שהדגש המרכזי יינתן לשאלה, האם היתר הבניה נמצא "בהישג יד מיידי" (ראה: רע"פ 1288/04 נימר נ' יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ירושלים, פ"ד נח(4) 385 (2004); רע"פ 3774/04 אל סאנע נ' מדינת ישראל (5.7.2004); רע"פ 5986/06 מלכיאל נ' מדינת ישראל (25.7.2006); רע"פ 4007/14 ספיר-קדמת עדן בע"מ נ' מדינת ישראל - הועדה המרחבית לתכנון ולבניה שרונים (12.6.14)).

בנסיבות תיק זה, האיזון הנכון מחייב לאפשר קיום החוק ומניעת המשך הפרתו הבוטה והמתמשכת על ידי אגבאריה. יש לזכור כי כל בקשותיו של אגבאריה להארכת מועד ביצוע הצו והערעורים על החלטות אלו, נדחו. לא שוכנעתי גם כי יש ממש בטענותיו כיום באשר לקיומו של אופק תכנוני, לבטח שאין לומר כי היתר הבנייה "בהישג יד מיידי". התנגדות אגבאריה לכל אורך הדרך להארכת מועד לביצוע הצו על ידי הוועדה, משולה להצהרה כי אין בכוונתו לקיים החלטות שיפוטיות ובצד הצהרה זו, בקשה, כי בית המשפט יתיר לו להתעלם מהחלטות שיפוטיות ובכך להותיר את המבנה הלא חוקי על כנו ללא הגבלה של זמן.

להתנהלות שכזו אין ליתן יד ולבטח שאין לבססה בשל קשיי הוועדה המחוזית לבצע את הצו.

13. האמור מקבל משנה תוקף, נוכח הדו"ח אשר הוגש לאחרונה ע"י צוות שמונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה, בתיאום עם משרד הפנים, לצורך התמודדות עם תופעת הבנייה הבלתי חוקית ומיגורה. מדו"ח זה, אשר אומץ ע"י היועץ המשפטי לממשלה (25.1.16), עולה תמונה עגומה ומדאיגה באשר להיקפה הרחב ביותר של תופעת הבנייה הבלתי חוקית, אל מול היקף אכיפת הדין על ידי הרשויות, אשר איננו מניח את הדעת.

דגש הושם בדו"ח זה על טיוב הסיוע המשטרתי הניתן לביצוע הצווים. חברי הצוות שמעו את נציגי המשטרה אשר טענו לקשיים העומדים בפניהם בהתנהלות השוטפת ובכלל זה, הצורך לבחון את הפגיעה האפשרית בסדר הציבורי במועד ההריסה ולאחר מועד זה, דבר המחייב לעיתים שימוש במאות שוטרים ובאמצעים שונים, לרבות ביחס לבניה בלתי חוקית. אולם, נוכח ההכרח שבשמירה על שלטון החוק ועל תכליות דיני התכנון והבנייה, הסכימו חברי הצוות כי קיימת חשיבות מהותית בקיום צווים וכי אין זה מתפקידה של המשטרה לתהות אחר ההצדקות במתן הצווים, אלא אך לשמש גוף המסייע בביצועם. יחד עם זאת, ומתוך הכרה במגבלות ובקשיים העומדים בפני המשטרה, המליצו חברי הצוות על הקמת וועדת אכיפה מתמדת במסגרת מתפ"א בשיתוף עם גופי האכיפה השונים והמשטרה וזאת, לצורך יצירת מדרג של צווים תלויים ועומדים וקביעת סדר עדיפויות לביצועם, כאשר הוסכם כי אי מימוש צווים בשל רגישות פוליטית או אחרת, ייעשה באופן חריג ולאחר בחינה מדוקדקת של היועץ המשפטי לממשלה. עוד הומלץ על אמצעי אכיפה נוספים, אשר נועדו להגביר את אכיפת הצווים, ללא סיוע משטרתי.

14. אומנם, בהחלטות קודמות אשר פורטו בהחלטת בית משפט קמא, נקבע כי "**הגיעה העת לשים לדבר סוף**" ואף נקבע כי הארכות נוספות תינתה לוועדה רק בהתקיים נסיבות חריגות ויוצאות דופן, אך נוכח המלצות הדו"ח שאושרו, נראה כי אף אם כקביעת בית משפט קמא "**צוק העיתים כפי הנראה ילווה את המדינה והציבור החי בה עוד זמן רב...**", לא אוכל להשלים עם התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא כי מחדל הוועדה המקומית יביא להותרת המבנה הבלתי חוקי, על כנו. המסר הוא כי יש לפעול לביצוע צווים שיפוטיים סמוך בהתאם להחלטות השיפוטיות ותוך פרק זמן סביר. זה המצב הרצוי ויש לשאוף אליו ולחתור אליו. אך במציאות המורכבת, גם מצב נתון, של עיכוב שאינו סביר של ביצוע צו הריסה, לא יביא לפקיעתו. האינטרס הציבורי רחב הוא. קידום הלחימה בבנייה בלתי חוקית ואינטרס השמירה על שלטון החוק, מביאים לתוצאה כי במקרה זה, לא יאויין הצו גם כאשר הוועדה לא פעלה לביצועו פעם אחר פעם, החלטה אחר החלטה. אשר על כן, אני קובעת כי לא אוכל להותיר את קביעת בית משפט קמא על כנה, אשר דחתה את בקשת הוועדה המקומית להאריך את המועד לביצוע ההריסה עד ליום 29.11.15. קידום הלחימה בבנייה בלתי חוקית,

במיוחד בהיקף בו מדובר, ובהפרה הבוטה והמתמשכת של אגבאריה, מזה למעלה מעשור, מביא לתוצאה כי בקשת הוועדה המחוזית להארכת המועד לביצוע צו ההריסה, מתקבלת. הצו יבוצע מוקדם ככל שניתן. מצאתי כי לא יהא זה נכון לקבוע תאריך פקיעה לביצועו. חזקה על כל גורמי האכיפה כי יפעלו לאלתר לביצועו, חרף הקשיים והאתגרים הניצבים וזאת, כאמור, לאלתר, ולכל היותר תוך ששה חודשים מהיום. אבהיר כבר עתה, אין הכוונה כי נקבע תאריך "גג" לביצוע הצו שלאחריו יפקע הצו, אלא יש לראותו בבחינת תמרוך, המחייב כבר עתה היערכות לביצועו.

15. **לבסוף - טענות אגבאריה**, הן בערעור והן בתגובה לערעור הוועדה, באשר לאי קיום הוראות התקנות אף אם יש בהן ממש, הרי שאין בהן בכדי להביא לדחיית הבקשה להארכת המועד. בהתאם לתקנה 6 לתקנות התכנון והבנייה (סדרי דין בבקשה לפי סעי' 207 לחוק), תשס"ט-2008, רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה שלא בהתאם לתקנות וזאת "מנימוקים מיוחדים שיירשמו", כאשר לדידי, יש בנסיבות תיק זה בכדי להצדיק דיון שכזה.

מצופה מהוועדה המחוזית, כי תפעל בהתאם להוראות הדין.

16. **לסיכום ביניים - עפ"א 52980-12-15 - ערעורו של אגבאריה - נדחה ואילו עפ"א 62600-11-15 - ערעור הוועדה המחוזית - מתקבל. הנני מורה על הארכת הצו, ללא הגבלת זמן.**

יחד עם זאת, מצופה כי תוך ששה חודשים יבוצע הצו.

עפ"א 62660-11-15 ערעור אגבאריה כנגד דחיית בקשותיו למתן הנחיות

החלטת בית המשפט השלום בחדרה

17. כאמור, ערעור זה מופנה כנגד שתי החלטות, הראשונה ניתנה על ידי בית המשפט השלום בחדרה, אשר דחה את בקשת אגבאריה למתן הנחיות ובבסיסה הטענה, כי הצו מופנה כלפי מבנה בשטח של כ- 300 מ"ר ואילו המבנה הקיים כיום, הינו בשטח של 600 ש"מ, כאשר מדובר בתוספת שלא נבנתה על ידו.

ביהמ"ש השלום בחדרה קבע כי:

"12. גזר דינו של כב' השופט מסארווה ברור כשמש. הוא מצווה להרוס את המבנה כולו, כפי מצבו בעת ההריסה, ולא רק בניה בשטח 300 מ"ר. אין מדובר במקרה שבו תיאור המבנה לקוי ומותר ספק באשר לכוונת בית המשפט (ראה: ע"פ 1084/08 חג'ג' נ. הועדה המקומית - "מאחר שלמעשה אין מחלוקת בדבר המבנה המיועד להריסה, והדברים הובררו בבית המשפט לעניינים מקומיים, אין חשש כי יהרס מבנה לא נכון, ולכן לכאורה אין לראות בכך פגם הפוסל את ההליך משרשו")."

...

14. בין אם צדק כב' השופט מסארווה בקביעה שהמבנה יהרס כפי מצבו בעת ההריסה ובין אם שגה (ולטעמי: צדק), הדרך לשנות את קביעתו היתה ערעור על גזר הדין, ולא הגשת בקשת הבהרה בחלוף שנים רבות."

החלטת בית המשפט השלום בחיפה

18. אגבאריה הגיש בקשה דומה גם בתיק בו ניתן גזר הדין השני בבית המשפט השלום בחיפה. לאחר קבלת תגובת הוועדה המחוזית, אליה צורפה החלטת בית המשפט השלום בחדרה, קבע כבוד השופט קוטון:

"כיון שסוגיות אלה קיבלו מענה מפורש בהחלטתו של בית משפט השלום בחדרה וכיון שלא הוגש ערעור על אותה החלטה, לא מצאתי טעם או הצדקה לקיים דיון בבקשת הנאשם ואין לי אלא להפנות לכל האמור באותה החלטה."

טענות הצדדים

19. כאמור, אגבאריה הגיש ערעור מאוחד על שתי ההחלטות. לטענתו, בעקבות הרצת וקידום ההליך התכנוני להכשרת ביתו, נערכה מדידה כוללת לבית ע"י מודד מוסמך מר עלי מנאסרה וממנה נתגלה, כי הבניין זו מצוי בית אגבאריה, עומד היום בשטח של 603 מ"ר המובנה משתי קומות, קומה א' בשטח של 240.95 מ"ר - הוא ביתו של המערער - וקומה ב' בשטח של 362.05 מ"ר. נוכח האמור לא ניתן היה לקיים את צו ההריסה ולכן, פנה אגבאריה בבקשה למתן הנחיות לצורך ביצוע הצו.

אגבאריה טוען כי הן בצו בית משפט, בכתב האישום והן בגזר הדין ישנה התייחסות לבית מגורים בשטח של 300 מ"ר ולכן טעה בית משפט קמא בחדרה, עת קבע כי בעת הגשת כתב האישום מדובר היה ביסודות בלבד. מדובר בהחלטה המשנה את מרכיבי כתב האישום וגזר הדין ואילו הדרך לעשות זאת, הינה בהגשת בקשה לתיקון או משפט חוזר או הגשת כתב אישום חדש, כאשר הוועדה בעצמה טענה, כי הבנייה נמשכה גם לאחר הגשת כתב האישום ולכן היה עליה להגיש כתב אישום מתוקן. הפרשנות שניתנה על ידי בית המשפט השלום בחדרה לדבריו של השופט מסארווה "במצבו ביום ההריסה", הינה פרשנות גורפת הסותרת את עובדות כתב האישום ומובילה למצב בו הצו חל על מבנה נוסף שנבנה ע"י אחרים.

באשר להחלטת בית משפט השלום בחיפה, הרי שטעה בית המשפט ביישום החלטת בית משפט השלום בחדרה, למרות שמדובר בצו במסגרת תיק והליך שונה. בתיק זה הודה אגבאריה והורשע בעובדות כתב האישום, שמתייחס לשטח הבית באופן ברור, קרי: 300 מ"ר. אם השטח היה שונה וגדול יותר, לא היה מודה אגבאריה והיה מנהל את התיק.

20. הוועדה המחוזית טוענת כי יש לדחות את הערעור הן על הסף, משהוגש באיחור וללא כל נימוק לכך והן לגופו של עניין, שכן מדובר בערעור סרק.

טענות אגבאריה לפגמים בכתב האישום וטענותיו כי אחר בנה את הקומה השנייה, הנן טענות שיש להעלות במסגרת ערעור או משפט חוזר ולא בבקשת הבהרה. לאורך השנים, לא הייתה כל מחלוקת לגבי זיהוי המבנה. מדובר באותו מבנה שביהמ"ש בהליך הראשון קבע שיש להרוס אותו כפי שהוא בעת ביצוע הצו ובהליך השני, ביהמ"ש אישר את הצו בהליך הראשון.

21. בתגובה לטענת הוועדה המחוזית לחלוף המועד להגשת ערעור, טען **אגבאריה** כי טענה זו לא הועלתה בהזדמנות הראשונה ולכן יש לדחותה. כן טוען אגבאריה, כי אומנם החלטת בית המשפט בחדרה ניתנה ביום 20.9.15, אך תגובת הוועדה המחוזית על נספחיה, נתקבלה או נצפתה רק ביום 25.11.15 לאחר שנסרקה במערכת נט המשפט והחלטת בית המשפט השלום בחיפה, נצפתה רק ביום 15.10.15 ולכן, יש לחשב את מניין הימים להגשת הערעור, מיום קבלת מלא החומר נשוא ההחלטות.

דין והכרעה

22. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, עיינתי בהחלטת בית משפט קמא כמו גם בגזר הדין, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.

כבר עתה אבהיר כי אין בנימוקי אגבאריה באשר למועד קבלת תגובת הוועדה המחוזית, בכדי להצדיק הגשת הערעור באיחור. מניין הימים להגשת הערעור מתחיל מיום קבלת ההחלטה נשוא הערעור ואם בפי המערער טענה של אי קבלת חומר זה או אחר, היה עליו להגיש בקשה להארכת המועד עוד בטרם חלף המועד או לחילופין, להגיש את הערעור תוך שמירה על הזכות להוסיף טענות עם קבלת החומר. נוכח האמור, דין הערעור להידחות על הסף.

23. למעלה מן הצורך אציין, כי דין הערעור להידחות גם לגופו.

כבוד השופט מסארווה קבע בגזר דינו מיום 26.3.2007 הוראה מפורשת ואינה משתמעת לשתי פנים:

**"אני מצווה על הנאשם להרוס את המבנה נשוא כתב האישום, במצבו ביום ביצוע
ההריסה, וזאת תוך 18 חודשים מהיום..."**

24. בגזר הדין מיום 14.10.2010 של בית המשפט השלום בחיפה שניתן בגין אי קיום צו ההריסה, קבע כבוד השופט קוטון:

**"אני מורה לנאשם להרוס את הבנייה שנבנתה שלא כדין ואשר השימוש נעשה בה ללא
היתר..."**

מדובר בגזר דין שניתן בגין אי קיום צו הריסה וברי כי אין בהחלטה זו בכדי לשנות מההחלטה בגזר הדין של בית

המשפט השלום בחדרה, גזר דין ברור ולפיו יש להרוס את המבנה שיהא קיים בעת ביצוע הצו.

העובדה שעד היום לא ביצע אגבאריה את צו הריסה ואף המשיך לבנות, בעצמו או באמצעות אחרים (טענה שכלל לא הוכחה), לא רק שאינה יכולה להביא לשינוי גזר דין חלוט, אלא היא יותר מקוממת. טענתו כי הבקשה למתן הנחיות/הבהרת פסק דין, הוגשה, לצורך ביצוע הצו כראוי, הינה טענה מיתממת וצורמת. מדובר בבקשה שהוגשה בחלוף שנים רבות ויש לראותה כניסיון נוסף לדחות את הקץ - הא ותו לא.

טרם נעילה אציין, כי אגבאריה ביקש כי בית משפט זה ינחה את הצדדים באשר לאפשרות להגשת בקשה למשפט חוזר בבית המשפט העליון. אין זה מתפקידו של בית המשפט ליעץ לצדדים כיצד לפעול, מלבד להורות על קיום הצו לאלתר והפסקת הפרתו של אגבאריה את הוראות החוק והחלטות בתי המשפט.

25. נוכח האמור, הנני מוצאת כי החלטות בתי המשפט קמא בדין יסודן ודוחה ערעור זה של אגבאריה.

סוף דבר

26. באשר לערעורים כנגד החלטת בית משפט השלום בחיפה מיום 18.11.15, המורה על הארכת ביצוע צו ההריסה עד ליום 29.11.15:

עפ"א 52980-12-15 - ערעורו של אגבאריה - נדחה.

עפ"א 62600-11-15 - ערעור הוועדה המחוזית - מתקבל והנני מורה על הארכת ביצוע צו ההריסה, ללא הגבלת זמן.

עפ"א 62660-11-15 - ערעור אגבאריה כנגד חלטת בית המשפט השלום בחדרה (כבוד השופט אהוד קפלן) שניתנה ביום 20.9.15 בת"פ 2682-03 וכנגד החלטת בית המשפט השלום בחיפה (כבוד השופט ערן קוטון) שניתנה ביום 6.10.15 - נדחה.

ניתן היום, א' אדר א' תשע"ו, 10 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.